

ГЕОРГИ РУСАФОВ
КАК ГОЛЧО ОТКРИЛ
КРАДЕЦА

chitanka.info

Един гален чорбаджийски син — след като пропилял на бърза ръка всичко, което му били оставили родителите — тръгнал по просия. Но нали бил здрав като дрян, хората го хокали, пъдели го от селата си и той не се заседявал дълго време на едно място.

Така веднъж — като бродел от село на село — новоизлюпеният просяк стигнал до реката, зад която се белеело селцето Голтупан. Решил да пренощува в него. Но реката нямала мост и той тръгнал по брега да търси брод.

Скитал колкото скитал, по едно време го застигнал един селянин, също другоселец. Той видял как сиромахът поглеждал жално-милно към селцето, което вече тънело в привечерния здрач, съжалел се над него и му рекъл:

— Човече, дръж кесията ми да не изпадне във водата, а аз ще нагазя в реката и ще те пренеса оттатък!...

Просякът взел кесията, мушнал я в пазвата си, сетне яхнал селянина и след малко двамата излезли благополучно на другия бряг. Там някогашният чорбаджия кимнал с глава за сбогом на добрия човек и начаса защрапал към селото.

— Чакай, приятелю! — спрял го селянинът. — Ти забрави да ми върнеш кесията, а в нея ми е скътано цялото богатство!

— Каква кесия, какво богатство? — извърнал към него дебелия си врат просякът и го изгледал страшно, като че ли оня бил посегнал към имането му. — Да не искаш да кажеш, че кесията, дето е в пазвата ми, е твоя!

— А чия е? — засмял се добродушно селянинът. — Не помниш ли, че ти я дадох на отвъдния бряг да я подържиш, докато преминем реката?

— Нищо не си ми давал!... — срязал го просякът. — Кесията си е моя: девет околии съм пребродил, за да изпрося парите в нея, а ти сега за едно пренасяне искаш да ми ги вземеш! И той поел пак към селото.

Селянинът видял, че работата отива на зле, настигнал го, хванал го за ръката и ударил на молба:

— Не се шегувай, човече, върни ми парите... Тази сутрин за тях продадох единствения си вол, че в къщи детето ми е тежко болно; церове съм тръгнал да дира!

Но алчното сърце на някогашния чорбаджия вече се било разгоряло от блясъка на сиромашките жълтици, затуй се отскубнал от селянина и ревнал отгоре му колкото глас имал:

— Махай се от очите ми!... Нищо няма да ти дам!

Пламнала свада. Стигнало се до бой. Притичали хора, разтървали двамата яки мъже. Сетне всички викнали като из едно гърло срещу добрия селянин:

— Не те ли е грях да посягаш върху париците на бедния човечец, бре халоснико!...

Набеденият селянин се видял в чудо. Как да докаже на тези добряци, че не той иска да ограби просяка, а просякът него вече е окрал!... Каквото и да продумвал, оня веднага го пресичал:

— Лъже!... Парите са си мои; грошче по грошче съм ги събидал, за да си имам и аз бели пари за черни дни!

И хората повече на него вярвали...

В туй време — накривил калпак, яхнал куцото си магаре Марко Дългоухи — край гълчаливатата тълпа минал Голчо от Голтупан. Привлечен от крясъците на просяка и от жаловния глас на ограбения честен селянин, той се отбил при скучените около тях хора. Погледал свадата, послушал виковете на охранения просяк, дал ухо и за жалбите на другия, па се провикнал:

— Чувайте, народе, ако дадем вяра на това, което говорят тези мъже пред нас, крадец между тях няма — и двамата са чисти като кладенчова вода ненапита!...

— Но нали все пак един от тях е ограбил другия; иначе биха ли се карали така... — обадили се няколко гласа от тълпата.

— Който е направил тази магария, ще научим утре заран от моите вълшебни пръчки; които сега за късмет са в дисагите ми! — отвърнал Голчо и извадил от дисагите си две еднакви по дължина суhi пръчки. — Нека всеки от двамата мъже вземе по една от тези пръчки и пренощува с нея; пръката, с която ще прекара нощта истинският крадец, до изгрев слънце ще порасне с една педя... Така утре всички ще познаем кой от двамата е крадецът!

Насъбраният народ се съгласил с Голчо.

След туй дали на селянина едната пръчка, а на просяка другата и накрая ги затворили да пренощуват с тях в отделни стаи...

Щом останал сам, селянинът сложил своята пръчка под възглавницата си и нали била чиста съвестта му — веднага заспал. Но просякът — ах, никому от вас ще пожелавам да преживее някога това, което претеглил той тази нощ!... Чак до сутринта гузният чорбаджийски син се мятал в леглото като лисица в капан и все мислел и мислел какво да стори, за да се отърве от вълшебството на Голчовата пръчка. И тъй като нищо друго не могъл да измисли, призори той взел, че отрязал от пръчката една педя — толкова, колкото, според думата на Голчо, тя щяла да порасне през нощта, щом като той е крадецът.

Съмнало.

Дошли хора от селото, отвели селянина и просяка на мегдана, дето ги чакал Голчо. А около него народ, народ — игла да хвърлиш, на човек ще падне! И всички чакали с нетърпение да научат чрез вълшебните пръчки кой е истинският крадец...

Голчо взел пръчката от селянина, взел и тази от просяка. Сетне доближил едната до другата и като видял какво е направил просякът със своята пръчка, тутакси посочил към него:

— Ето го крадеца, народе!... Хората се развълнували, зашумели:

— Как така! — обадили се няколко гласа от тълпата. — Нали неговата пръчка е по-къса, а пръчката на крадеца трябваше през нощта да порасне с една педя!... Голчо се засмял:

— Къде сте чули вие, хора селяни, суха пръчка да расте!... Но видите ли го този измамник, повярвал глупакът на вчерашните ми думи и отрязал пръчката си с една педя — така сам се намъкна в капана!... Нали ненапразно от мъдрите ни е останала приказката, че гузен негонен бяга!...

Сега всички разбрали хитростта на Голчо. Сетне натупали просяка измамник, върнали парите на честния селянин, а Голчо заради мъдростта му си избрали за кмет на Голтупан.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.